

Elżbieta Dąbrowska

Szczaworyż, pow. Busko

Informator Archeologiczny : badania 2, 302-303

1968

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

net bizantyjskich.

W sumie badania tegoroczne w Styrmen przyniosły istotne spostrzeżenia w odniesieniu do odcinków chronologicznych oraz problematyki, w ramach której zostały podjęte. Wieloczasowość obiektu pozwoliła uchwycić dynamikę procesu dziejowego w tej partii Bułgarii, a także umożliwiła nowe spojrzenie na szereg kwestii szczegółowych. Tegoroczny sezon wykopaliskowy w Styrmen zakończył pierwszy etap badań polskiej ekspedycji w Bułgarii.

SZCZAWORYŻ, pow. Busko

Zakład Archeologii Małopolski

IHKM PAN w Krakowie

Badania prowadziła dr Elżbieta Dąbrowska.

Finansował IHKM PAN. Piąty sezon badań.

Grodzisko wczesnośredniowieczne /VII-XI w./.

Ślady osadnictwa z okresu neolitu i epoki brązu.

Prace wykopaliskowe miały na celu: 1/ zakończenie eksploracji wału wewnętrznego grodu i ustalenie jego faz rozwojowych, 2/ dalsze rozpoznanie zasiedlenia grodu właściwego, 3/ stwierdzenie osadnictwa na międzywałach grodu.

1. Wał wewnętrzny grodu /wysokość 2,6 m i szerokość u podstawy 12 m/ przecięto prostopadłym przekopem o szerokości 7,5 m. Uchwycono dwie fazy fortyfikacji: starszą o konstrukcji ziemnej i młodszą - kamienną zwieńczoną drewnianą przekładką. Poniżej odsłonięto ślady wczesnośredniowiecznego osadnictwa otwartego zalegającego na warstwie humusu pierwotnego, w obrębie którego zna-

lesiono kilka ułamków bliżej nieokreślonej ceramiki starożytnej.

2. Osadnictwo w obrębie grodu właściwego skupia się w bezpośrednim sąsiedztwie wałów, zwłaszcza w północnej dolnej partii. Odsłonięto tam 7 obiektów w tym dwie chaty /4,4 x 4,1; 3,6 x 3,2 m/ o planie prostokątnym z kamiennymi paleniskami, orientowane rogami do stron świata. Zabytki ruchome znalezione w ich wypełniskach /ceramika, sprzączka żelazna i groty strzał/ pozwalają odnieść je do drugiej fazy funkcjonowania grodu. Na uwagę zasługuje duża ilość grud rudy oraz fragmenty kamieni żarnowych. Ponadto wystąpiły ślady osadnictwa neolitycznego i wczesno-brązowego oraz górno-paleolityczne wyroby krzemienne na wtórnym złożu.

3. Zabudowa pierwszego międzywala /pomiędzy wewnętrznym a środkowym wałem grodu/ ma charakter regularny, w postaci prostokątnych chat /3,4 x 3,7 m/ zwróconych krótszymi ścianami ku wałom.

Wyniki przeprowadzonych prac potwierdziły wyróżnione już fazy budowy wału i zasiedlenia grodu, za wyjątkiem bardzo niskiego osadnictwa przedgrodowego. Do uściślenia datowania fazy drugiej przyczyniło się także znalezienie w chacie nr 28 żelaznej sprzączki podkowiastej o kabłąku skręconym wokół własnej osi, odnoszonej do I/XI w.

SZCZECIN - Zamek

Pracownia Archeologiczno-
Konserwatorska PKZ - Od-
dział w Szczecinie

Badania prowadzili mgr mgr E. Cnotliwy i R.
Rogosz. Finansowała Dyrekcja Inwestycji